

Saskatoonin viljely

Amelanchier alnifolia

Yleistietoa

- Viljelty Pohjois-Amerikassa 1900-luvulta saakka
- Nykyiset lajikkeet peräisin luonnonkannoista
- Nimetty saskatoon kaupungin mukaan

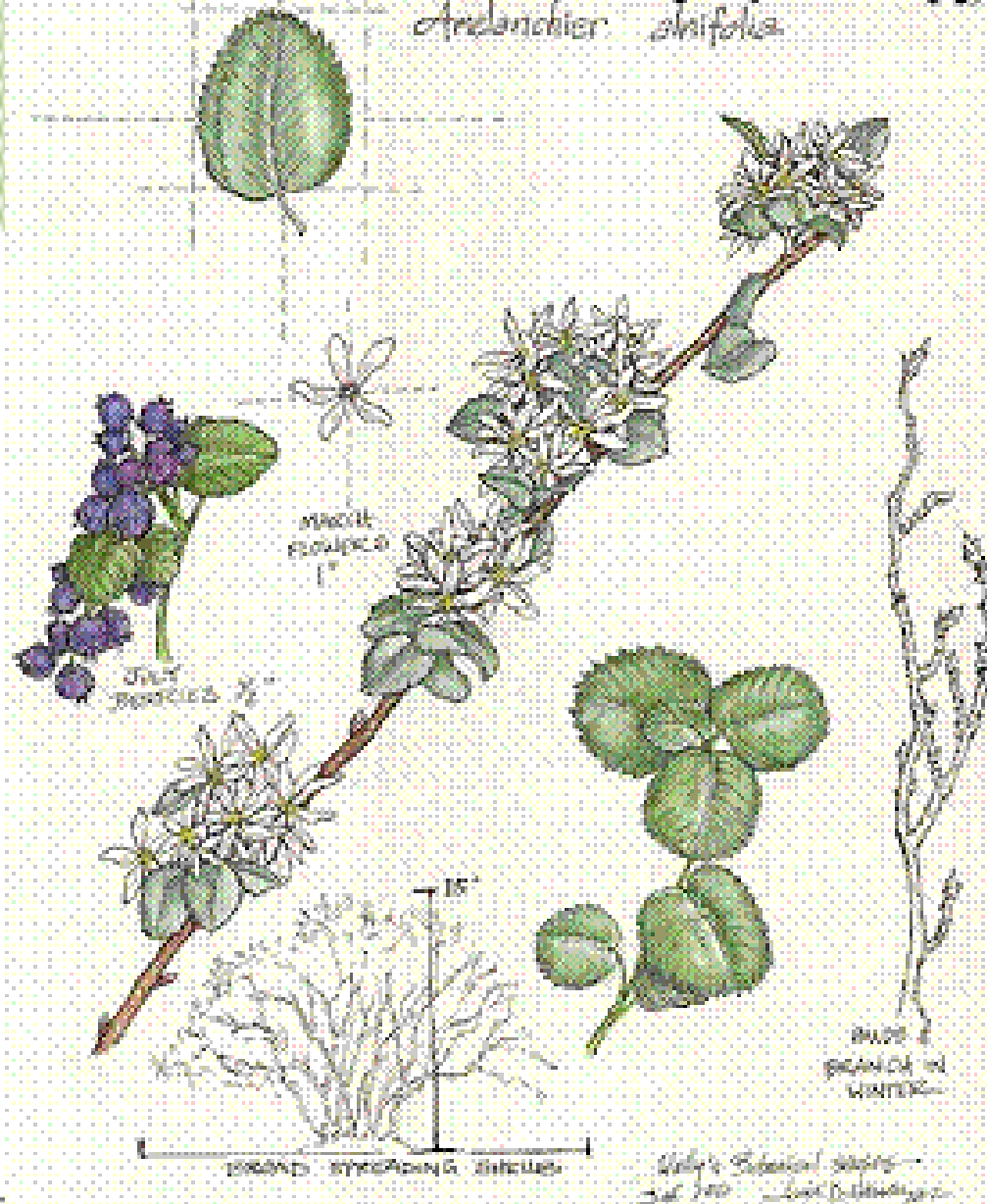
Kasvin tuntomerkit

- Pensasmainen kasvi
- Itsepölytteinen
  - Hyötyy kuitenkin toisen lajikkeen siitepölystä
- Korkeus 1,5-3 m jopa 6 m
- Valkeat kukat ilmestyvät heti lehtien puhjettua
- Ryhmässä kukkia 1-20

WESTERN SERVICEBERRY

Amelanchier alnifolia

Kasvin tuntomerkit

- Marjat pyöreitä tai päärynämaisia, halkaisija 14-17 mm
- Väri tumma purppura/sininen
- Sisältävät antosyaaneja
- Lisäksi rautaa, kuparia

ja kuituja

Lajikkeet

- Lajikevalinta keskeinen tekijä
- Lajikkeiden väliset suurimmat erot pensaiden ja marjojen koossa
- Siemenlisätty taimiaines ei tasalaatuista
- Honeywood, Martin, Northline, Pembina, Smokey, Regent (Kanadassa)

Lajikkeet

- Honeywood
  - pystyoksaainen
  - Kukkii noin viikon myöhemmin kuin muut lajikkeet
  - Marjat suurina terttuina
  - Marjan koko keskikokoisesta suureen noin 14 mm
  - Hyvin satoisa
  - Juurivesoja vähän

Lajikkeet

- Thiessen
  - 4-5 m korkuinen pensas
  - Kukkii aikaisemmin kuin muut lajikkeet
  - Marjat suuria 15-18 mm ja maultaan erinomaisia
  - Kypsyvät epätasaisesti
- Martin
  - Thiessen:in siementaimi
  - Suuret marjat max 18 mm ja yhtäaikainen kypsyminen

Lajikkeet

- Northline
  - 150-180 cm korkea
  - kasvu on erittäin tasaista ja nopeaa
  - Pystykasvuinen
    - hoitotoimet sujuvat helposti
  - Haaroittuu hyvin
  - Runsassatoinen
  - Marjat suuria 16 mm, makeita ja aromikkaita
  - Marjat eivät halkeile helposti

Lajikkeet

- Pembina
  - Marjat pieniä
  - Erinomainen maku
  - Marja halkeilee helposti, jos saa liikaa vettä
  - Satoisa
  - Vähän haarova

Lajikkeet

- Smoky
  - n. 2 m korkuinen
  - Kasvuunlähtö epätasaista
  - Hoito hitaampaa kuin Northline
  - Haarautuu hyvin
  - Pienet marjat 13-14 mm, mutta satotaso hyvä
  - Hyvänmakuisia ja aromikkaita
  - Paljon siemeniä
  - Kypsyvät epätasaisesti

Lajikkeet

- Regent
  - Matala
  - Pienet marjat tummansinisiä
  - Marjat makeita, mietoja maultaan, vähän pieniä siemeniä
  - Kaunis syysväritys

Lajikkeet

- Altaglow
  - Korkea pensas
  - Marjat suuria ja valkoisia, makeita, mutta mietoja
  - Itsesteriili – tarvitsee pölyttäjän
  - Erinomainen syysväri

Lajikkeet

- Paleface
  - Matala pensas
  - Suuret, valkoiset, mauttomat marjat
  - Vähän haarautuva

Taimien hankinta

- Astiataimina
- Paljasjuuriset taimet
  - Valitse matalia 30-60 cm korkuisia taimia
  - Tarkista juuristo
  - Lepotilassa olevat taimet voi säilyttää 0 - -1 asteessa
  - Kasvun aloittaneet taimet eivät saa jäätyä!
    - Säilytä juuristo kosteana

Taimien hankinta

- Mikrolisätyt taimet
  - Pieniä ja hentoja
  - Vaativat välikasvatuksen
- Taimien saatavuus Suomessa
  - <http://suomalainentaimi.fi/saskatoon-marjatuomipihlaja>
  - Rengon Taimitarha
  - Wicmans Plantskola

Lisäys

- Siemenet
- Pistokkaat
- Juurivesat
- mikrolisäys

Kasvupaikan valinta

- hiikevä maalaji, jossa kosteus säilyy tasaisena, hiekansekainen savi tai hiesu
- loiva rinne
- ei kestä seisovaa vettä – ojitus kuntoon!
- Hapan tai neutraali kasvualusta pH 6-7
- Ei tuulinen paikka – kuivattaa ja altistaa talvivaurioille

Harjuviljely

- Istutus peruslannoitettuun harjuun, joka on katettu muovilla tai katekankaalla

Peruslannoitus

- mustaherukan kaltainen
- Maa-analyysin pohjalta
- Minimitarve 0-15 cm syvyydessä /ha
  - 28-56 kg/N
  - 56-112 kg/P
  - 336-672 kg/K
- 15-30 cm syvyydessä/ha
  - 39-84 kg/N
  - 90-180 kg /P
  - 560-1120 kg/K

Kastelu

- kastelujärjestelmä

Istutus

- riviväli 4 metriä ja taimiväli riveissä noin 1 metri Huom! Käytettävän koneistuksen mukaan!

= Hehtaarille noin 2500 tainta

- Sadonkorjuu käsin
  - Taimiväli 1.5-2 m
    - Ilmavampi
    - Helpompi kerätä

Istutus

- Paljasjuuriset taimet istutetaan taimien ollessa lepotilassa - aikaisin keväällä tai myöhään syksyllä
- Astiataimia voi istuttaa koko kasvukauden ajan
- Istutus samaan syvyyteen kuin ostettaessa

Istutus

- Kastelu istutuksen jälkeen

Rivivälien hoito

- voi kylvää nurmen, jonka hoitaminen onnistuu erilaisilla leikkureilla

Kasvukausien aikainen hoito

- Lisälannoitus 2 erässä
  - Nuput aukeavat erä 1
  - Terälehdet tipahtavat erä 2
- Leikkaus
  - Nuoret versot tuottavat paremmin marjoja
  - Vuosittain keväällä lepotilaisilta pensailta poistetaan huonokuntoiset ja heikot versot
  - 6-10 ikäisistä pensaista poistetaan vanhimpia oksia
    - Poista oksat maanrajasta
    - Valitse poistettavaksi yli 2 m korkeita ja huonosti marjovia oksia, yli 2-2,5 cm paksuja
    - Paras marjonta on 2-4 vuotiailla oksilla

Tuholaisten ja tautien torjunta

- Suomessa ei vielä pahoja tuholaisia
- Perhosten ja pistiäisten toukat
- Linnut
- Huom! Jänikset eivät tykkää!

Sadonkorjuu

- Alkavat tuottaa satoa 3-5 vuoden kuluttua istutuksesta, hyvä satotaso 6-8 vuotiailla ja maksimi 12-15 vuotiailla
- Leikkauksilla ja hyvällä hoidolla pensas satokyykyinen 30-50 vuotta
- käsin vai koneellisesti?
- Poimintakone vaatii riittävän tilan rivien välissä ja päisteissä

Sato

- Sato kypsyy noin 45-60 vrk kukinnasta
- 3 000 to 4 500 kg/ha, 2 - 3 kg/kasvi
- 10 vuoden ajalla 7 tavallista satoa, 2 huonoa satoa ja 1 alle tavallisen sadon (kanadalainen tutkimus)

Suomessa ammattimaista viljelyä

- <http://www.marjakka.fi/index.html>

Käyttö

- <http://www.saskatoonberry.com/>